

Sbírka soudních rozhodnutí

Spojené věci C-356/11 a C-357/11

**O. a S.
proti
Maahanmuuttovirasto
a
Maahanmuuttovirasto
proti
L.**

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Korkein hallinto-oikeus)

„Občanství Unie — Článek 20 SFEU — Směrnice 2003/86/ES — Právo na sloučení rodiny — Nezletilí občané Unie nízkého věku bydlící se svými matkami, státními příslušnicemi třetích zemí, na území členského státu, jehož jsou tyto děti občané — Právo trvalého pobytu matek, kterým byly svěřeny do výlučné péče občané Unie, v tomto členském státě — Opětné složení rodin po opětném sňatku matek se státními příslušnicemi třetích zemí a narození dětí, rovněž státních příslušníků třetích zemí, vzešlých z těchto sňatků — Žádosti o sloučení rodiny v členském státě původu občanů Unie — Odepření práva pobytu nových manželů založené na nedostatečných příjmech — Právo na respektování rodinného života — Zohlednění nejlepších zájmů dětí“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 6. prosince 2012

1. *Občanství Unie — Právo na volný pohyb a pobyt na území členských států — Směrnice 2004/38 — Oprávněné osoby — Rodinní příslušníci občana Unie, jež jsou státními příslušnicemi třetích zemí — Podmínka — Občan Unie, jenž využil svého práva na volný pohyb*

(Směrnice Parlamentu a Rady 2004/38, čl. 3 odst. 1)

2. *Občanství Unie — Ustanovení Smlouvy — Právo na volný pohyb a pobyt na území členských států — Odepření členského státu vydat povolení k pobytu novému manželovi jednoho z rodičů občana Unie — Přípustnost — Podmínky — Odepření, jež nemá pro uvedeného občana Unie za následek zbavení možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie*

(Článek 20 SFEU)

3. *Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví — Přistěhovalecká politika — Právo na sloučení rodiny — Směrnice 2003/86 — Pojem „osoba usilující o sloučení rodiny“ — Státní příslušník třetí země, jenž je rodičem dítěte, které je občanem Unie, a dítěte, které je státním příslušníkem třetí země a nemá status občana Unie — Žádost o sloučení rodiny pro druhého z rodičů této rekonstituované rodiny, jenž je sám státním příslušníkem třetí země — Zahrnutí*

[Směrnice Rady 2003/86, čl. 2 písm. c)]

4. *Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví — Přistěhovalecká politika — Právo na sloučení rodiny — Směrnice 2003/86 — Dodržování základních práv — Právo na respektování rodinného života — Povinnost zohlednit nejvlastnější zájem dítěte*

[Směrnice Rady 2003/86, bod 2 odůvodnění, článek 5 odst. 5 a čl. 7 odst. 1 písm. c); Listina základních práv Evropské unie, článek 7 a čl. 24 odst. 2 a 3]

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 41, 42)

2. Článek 20 SFEU musí být vykládán tak, že nebrání tomu, aby členský stát odepřel státnímu příslušníkovi třetí země povolení k pobytu, o něž žádá z důvodu sloučení rodiny, byť je snahou tohoto státního příslušníka pobývat se svou manželkou, rovněž státní příslušnicí třetí země legálně pobývající v tomto členském státě, která je matkou dítěte, jež pochází z prvního manželství a které je občanem Unie, jakož i s dítětem pocházejícím z jejich vlastního svazku, které je rovněž státním příslušníkem třetí země, nemá-li takové odepření pro dotyčného občana Unie za následek zbavení možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích ze statusu občana Unie.

Za účelem stanovení, zda má toto odepření takový následek, je třeba vzít v úvahu skutečnost, že státní příslušnice třetí země, které bylo dítě, jež je občanem Unie, svěřeno do výlučné péče, má v dotyčném členském státě povolení k trvalému pobytu, takže z právního hlediska nemá tato osoba ani občan Unie, jež je na ni odkázán výživou, povinnost opustit území tohoto členského státu a území Unie jako celku.

V rámci posouzení týkajícího se rekonstituovaných rodin je rovněž relevantní dopad, který by mohlo mít na rodinný život rozhodnutí uvedeného předka opustit území členského státu, jehož je občan Unie státním příslušníkem.

V tomto ohledu však pouhá skutečnost, že z důvodů hospodářských nebo pro zachování celistvosti rodiny na území Unie může být žádoucí, aby mohli příslušníci rodiny složené ze státních příslušníků třetích zemí a občana Unie nízkého věku pobývat s tímto občanem na území Unie v členském státě, jehož je tento občan státním příslušníkem, nepostačuje sama o sobě k učinění závěru, že by uvedený občan Unie byl nucen opustit území Unie, kdyby takové právo pobytu nebylo přiznáno.

Ani skutečnost, že státní příslušník, pro něhož se žádá o právo pobytu z důvodu sloučení rodiny, žije či nežije ve společné domácnosti s osobou usilující o sloučení rodiny a s ostatními rodinnými příslušníky, ani neexistence biologického vztahu mezi uvedeným státním příslušníkem třetí země a občanem Unie nejsou při tomto posouzení rozhodující.

Naproti tomu je třeba vzít v úvahu skutečnost, že tento občan není na státním příslušníku třetí země, pro kterého se žádá o právo pobytu, právně, finančně nebo citově závislý. Právě vztah závislosti mezi občanem Unie a uvedeným státním příslušníkem třetí země může totiž zpochybnit užitečný účinek občanství Unie, jelikož právě tato závislost by vedla k tomu, že by občan Unie byl v důsledku takového zamítavého rozhodnutí *de facto* nucen opustit nejen území členského státu, jehož je státním příslušníkem, ale rovněž Unie jako celku.

(viz body 49–56, 58, 82 a výrok)

3. Žádosti o povolení k pobytu, o něž žádá z důvodu sloučení rodiny státní příslušník třetí země, jehož snahou je pobývat se svou manželkou, rovněž státní příslušnicí třetí země legálně pobývající v tomto členském státě, která je matkou dítěte, jež pochází z prvního manželství a jež je občanem Unie, a s dítětem pocházejícím z jejich vlastního svazku, jež má rovněž státní příslušnost třetí země, spadají do rozsahu působnosti směrnice 2003/86 o právu na sloučení rodiny.

S ohledem na cíl sledovaný touto směrnicí, jímž je usnadnit sloučení rodiny a ochrana, která má být poskytnuta státním příslušníkům třetích zemí, zejména nezletilým osobám, nelze totiž použití této směrnice vyloučit pouze z toho důvodu, že jeden z rodičů nezletilého dítěte, státního příslušníka třetí země, je rovněž rodičem občana Unie, jenž pochází z prvního manželství.

(viz body 68, 69, 82 a výrok)

4. Článek 7 odst. 1 písm. c) směrnice 2003/86 o právu na sloučení rodiny musí být vykládán tak, že i když mohou členské státy požadovat, aby osoba usilující o sloučení rodiny prokázala, že má stále a pravidelné finanční příjmy, které jsou dostatečné pro její výživu i výživu jejích rodinných příslušníků, musí být tato možnost uplatňována ve světle článku 7 a čl. 24 odst. 2 a 3 Listiny základních práv Evropské unie, které ukládají členským státům posuzovat žádosti o sloučení rodiny v zájmu dotyčných dětí a též s cílem upřednostnit rodinný život, jakož i zabránit tomu, aby byl ohrožen cíl této směrnice nebo její užitečný účinek.

Vzhledem k tomu, že sloučení rodiny platí jako obecné pravidlo, musí být totiž schopnost stanovená v čl. 7 odst. 1 písm. c) směrnice 2003/86 vykládána úzce. Prostor pro uvážení přiznaný členským státům jimi tedy nesmí být využíván takovým způsobem, který by ohrožoval cíl směrnice a její užitečný účinek.

I když články 7 a 24 Listiny zajisté zdůrazňují důležitost rodinného života pro děti, nemohou být vykládány tak, že zbavují členské státy prostoru pro uvážení, kterým disponují při přezkumu žádostí o sloučení rodiny. Během takového přezkumu a zejména při určování toho, zda jsou splněny podmínky uvedené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/86, však musí být ustanovení této směrnice vykládána a uplatňována ve světle článku 7 a čl. 24 odst. 2 a 3 Listiny, jak ostatně vyplývá ze znění bodu 2 odůvodnění a čl. 5 odst. 5 této směrnice, které ukládají členským státům posuzovat dotčené žádosti o sloučení rodiny v zájmu dotyčných dětí a s cílem upřednostnit rodinný život. Příslušné vnitrostátní orgány tedy musí při provádění směrnice 2003/86 a přezkumu žádostí o sloučení rodiny vyváženým a odpovídajícím způsobem posoudit všechny zájmy, jež jsou ve hře, přičemž musí zejména přihlédnout k zájmům dotyčných dětí.

(viz body 74, 79–82 a výrok)